

Jaarplan

2015

Centraal Bureau
voor de Statistiek

Jaarplan

2015

Colofon

Uitgever
Centraal Bureau voor de Statistiek
Henri Faasdreef 312, 2492 JP Den Haag
www.cbs.nl

Prepress
Studio BCO, Den Haag

Ontwerp
Edenspiekermann

Inlichtingen
Tel. 088 570 70 70, fax 070 337 59 94
Via contactformulier: www.cbs.nl/infoservice

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen, 2015.
Vereenvoudigen is toegestaan, mits het CBS als bron wordt vermeld.

Inhoud

- 1. Inleiding 4**

- 2. Statistisch programma en dienstverlening 7**
 - 2.1 Communicatie en statistische dienstverlening 8
 - 2.2 Regulier statistisch programma 9
 - 2.3 Statistisch onderzoek in opdracht 11
 - 2.4 Nieuwe Europese verplichtingen in 2015 12
 - 2.5 Programmavernieuwing 13
 - 2.6 Programmareductie 13

- 3. Innovatie en onderzoek 15**
 - 3.1 Efficiency 16
 - 3.2 Innovatie, onderzoek en procesvernieuwing 16
 - 3.3 Onderzoeksprogramma 17

- 4. Bedrijfsvoering 20**
 - 4.1 Personeel 21
 - 4.2 Risicobeheer en kwaliteitszorg 21
 - 4.3 Prestatie-indicatoren 22

- 5. Begroting 2015 24**

- 6. Centrale Commissie voor de Statistiek 29**

- 7. Bijlage 32**
 - Bijlage A: Prestatie-indicatoren 33
 - Bijlage B: Adviesraden 34
 - Bijlage C: Organisatie per 1 januari 2015 35
 - Bijlage D: Wegwijzer 36
 - Bijlage E: Overzicht van afkortingen 38

1.

Inleiding

De informatie van CBS is van grote waarde voor de overheid, politiek en wetenschap. CBS maakt het mogelijk dat maatschappelijke debatten gevoerd kunnen worden op basis van betrouwbare statistische informatie.

Met dit jaarplan blik CBS vooruit op de verwachte activiteiten en resultaten in 2015. Het jaarplan bevat een beschrijving van belangrijke statistische producten die in 2015 worden gerealiseerd. Verder wordt er een toelichting gegeven op de veranderingen van het programma.

Ook in de komende jaren heeft CBS te maken met forse bezuinigingsdoelstellingen. Om deze opgelegde taakstellingen te kunnen opvangen zonder grote ingrepen in het statistisch programma, is het noodzakelijk om nog efficiënter te worden. Diverse processen worden doorgelicht en zo nodig herontworpen. Tegelijkertijd vormt het verbeteren van de ICT-organisatie een belangrijk speerpunt. Om aan de steeds veranderende omstandigheden en eisen te voldoen, zijn structurele verbeteringen nodig. In 2015 wordt gewerkt aan het uitvoeren van een nieuwe strategie voor informatievoorziening en het opzetten van een efficiënte IT-infrastructuur voor dataverzameling.

Op beperkte schaal zijn in 2015 uitbreidingen voorzien. Deze uitbreidingen zijn het gevolg van nieuwe Europese verplichtingen en het Strategisch Meerjarenprogramma (MJP) 2014- 2018, waarin is vastgesteld dat nieuwe statistieken ontwikkeld worden over ontwikkelingen in het bedrijfsleven, flexibilisering van de arbeidsmarkt en over vermogensposities van huishoudens. Door gegevens meer in samenhang en op aansprekendere wijze te presenteren, vergroot CBS de waarde van de statistische producten voor de samenleving.

Het uitvoeren van maatwerkonderzoek en het bieden van toegang tot microdata (geanonimiseerde data op persoons- en bedrijfsniveau) aan onderzoekers zijn vanzelfsprekende diensten van CBS geworden die tegen betaling worden aangeboden. In 2015 wordt deze dienstverlening verder vergroot. In hoofdstuk 2 worden enkele belangrijke voorbeelden genoemd van onderzoeken die in 2015 in opdracht worden uitgevoerd.

Voor het vergroten van de efficiency en het op orde houden en brengen van de bestaande processen en infrastructuur is innovatie essentieel, juist in tijden van bezuinigingen. CBS wil door innovatie producten en diensten verder verbeteren en inspelen op de veranderende behoeften van de samenleving en nieuwe databronnen die beschikbaar komen. Innovatieve methoden maken het bovendien mogelijk de productie steeds goedkoper te kunnen uitvoeren.

Vertrouwen in de kwaliteit van CBS-producten en in wijze waarop CBS omgaat met gegevens van individuele personen en bedrijven is essentieel. CBS werkt ook in 2015 aan het bewaken en verder verbeteren van de kwaliteit van werkprocessen, resultaten en informatiebeveiliging.

Om het MJP 2014-2018 waar te kunnen maken, heeft CBS nu en in de toekomst een personeelsbestand nodig dat kwalitatief en kwantitatief aansluit bij de taken en strategie van CBS. In 2015 wordt hiertoe een strategisch personeelsplan opgesteld en uitgevoerd. CBS staat daarbij voor de opgave kennistekorten als gevolg van natuurlijk verloop door pensionering van medewerkers op te vangen door zoveel mogelijk interne mobiliteit

toe te passen. Anderzijds heeft CBS op cruciale posities behoefte aan nieuwe kundige medewerkers om te zorgen dat het zijn taken kan blijven uitvoeren.

Om de ambities voor 2015 te realiseren en te kunnen voldoen aan de taakstelling Rutte 1 en Lenteakkoord, wordt in 2015 een deel van het eigen vermogen aangewend. In de begroting 2015 is een bedrag van € 2 miljoen aan kosten opgenomen voor het nakomen van EU-verplichtingen waarvan de financiële middelen nog niet zijn ontvangen via EZ. Deze kosten worden derhalve voorgefinancierd door CBS. Op basis van het profijtbeginsel wordt er vanuit gegaan dat deze middelen alsnog ontvangen worden. Voorzichtigheidshalve is hier in deze begroting nog géén rekening mee gehouden. Derhalve is het begrote resultaat € 2 miljoen negatiever dan meerjarig is begroot en bedraagt deze € 11,3 miljoen negatief (meerjarig begroot: € 9,3 miljoen negatief).

CBS kent twee zelfstandige bestuursorganen: de Centrale Commissie voor de Statistiek (CCS) en de directeur-generaal (DG). In het kader van het Rijksbrede onderzoek naar de herpositionering van ZBO's heeft het kabinet eind 2013 besloten dat de huidige twee ZBO's van CBS gereduceerd moeten worden tot één. Het ministerie van EZ is het wetgevingstraject eind 2014 gestart en beoogt het definitieve wetsvoorstel in de eerste helft van 2015 naar de Tweede Kamer te sturen.

Hoofdstuk 6 van dit jaarplan bevat een mededeling van de Centrale Commissie voor de Statistiek, waarin zij aangeeft kennis te hebben genomen van het jaarplan en de begroting van CBS voor 2015. Zoals wettelijk voorgeschreven, is dit jaarplan goedgekeurd door de CCS en is de begroting in overeenstemming met de CCS vastgesteld.

2.

Statistisch

programma en

dienstverlening

2.1. Communicatie en statistische dienstverlening

CBS wil statistische informatie effectief en op het juiste moment bij de doelgroepen brengen. De complexiteit van veel ontwikkelingen in de samenleving staat een getrouwe karakterisering aan de hand van slechts één of enkele indicatoren niet toe. CBS gaat daarom meer samenhangende informatie publiceren. Het in samenhang brengen van onderliggende gegevens vergroot het inzicht en verkleint de kans op misinterpretaties. Goede voorlichting over definities en kwaliteit van de door CBS gepresenteerde indicatoren zal correcte interpretatie van statistische informatie vergemakkelijken voor gebruikers.

De manier waarop de informatie wordt aangeboden, wordt in 2015 verder gestroomlijnd. Informatie zoeken en vinden op de website wordt geoptimaliseerd, en informatie wordt aansprekender gepresenteerd. Het relatieblad van CBS zal in 2015 niet meer verschijnen. Daarvoor in de plaats komt er een corporate nieuwsapp. Publicaties zullen compacter en actueler zijn en steeds minder vaak op papier verschijnen.

Gebruikers die graag hulp willen bij het vinden van informatie via de CBS-website of StatLine of vragen hebben over publicaties van Eurostat kunnen gratis contact opnemen met de Infoservice.

Klanten die onderzoek door CBS willen laten doen of specifieke informatie (maatwerk) zoeken kunnen terecht bij het Centrum voor Beleidsstatistiek. Het Centrum voor Beleidsstatistiek verruimt in 2015 zijn werkzaamheden op het gebied van betaalde maatwerkopdrachten. Het gaat daarbij niet alleen om nieuwe producten en diensten zoals het uitvoeren van benchmarks en het valideren van onderzoeksmethoden, maar ook om een verdere verbreding van de klantenkring van vooral overheidsorganisaties.

De kennis en vaardigheden van CBS op het terrein van steekproeftrekken en wegen worden steeds vaker door andere (semi-)overheidsinstellingen geraadpleegd en benut. De verwachting is dat ook in 2015 veel maatwerkverzoeken op dit terrein door CBS worden verwerkt.

CBS is ook in 2015 internationaal actief op diverse terreinen. Het Europees Statistisch Systeem neemt hier vanwege het EU-lidmaatschap van Nederland een bijzondere positie in. Buiten Europa is CBS onder meer actief door deelname in diverse multilaterale kaders, zoals de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO), de Verenigde Naties (VN) en zijn regionale en functionele commissies. CBS heeft een goede internationale reputatie. Het staat internationaal bekend als een betrouwbaar en innovatief statistisch bureau met veel kennis en ervaring. Evenals in voorafgaande jaren zal CBS in 2015 zijn kennis en ervaring blijven inzetten door een bijdrage te blijven leveren aan doelgerichte kennisuitwisseling door middel van bilaterale en multilaterale samenwerkingsverbanden.

2.2. Regulier statistisch programma

De taak van CBS is maatschappelijke fenomenen – en hun trends – op kwantitatieve wijze getrouw in kaart te brengen. Om samenhang, zichtbaarheid en toegankelijkheid van cijfers te verbeteren wordt output samengesteld waarin het onderliggende fenomeen in een bredere context wordt beschreven. Daarnaast zijn er publicaties die bedoeld zijn om thema's vanuit een brede context te beschrijven, zoals de Emancipatiemonitor, Jeugdmonitor, Jaarrapport integratie, Criminaliteit en rechtshandhaving, ICT, Kennis en economie, Internationaliseringsmonitor, en Gezondheid en zorg in cijfers. Met deze publicaties worden de uitkomsten van de bij genoemde thema's betrokken statistieken in onderlinge samenhang gepresenteerd. Daarnaast worden waar mogelijk publicatiemomenten van aan elkaar gerelateerde onderwerpen op elkaar afgestemd.

In de overzichtspublicatie De Nederlandse Samenleving 2015 worden de negen dimensies van de kwaliteit van leven (voortkomend uit het "Report of the Commission on the Measurement of Economic Performance and Social Progress" van Stiglitz, Sen en Fitoussi) gebruikt als kader voor de inhoud. Binnen dit kader worden breed samenhangende onderwerpen over de kwaliteit van leven in Nederland samengebracht.

De publicatie De Nederlandse economie zal in 2015 niet meer verschijnen. Deze publicatie wordt vervangen door ten minste zes thema-artikelen op het terrein van macro-economie die door het jaar heen verschijnen en door de publicatie Nederland in 2014. Deze publicatie verschijnt in het voorjaar van 2015 en geeft snel een eerste jaaroverzicht van de sociaal-economische ontwikkelingen in Nederland in 2014.

In 2015 wordt het conjunctuurmaandbericht met daarin samenhangende informatie over verschillende conjunctuurindicatoren verder ontwikkeld. Er wordt daarbij ook gekeken naar het opnemen van de maandindicator economische groei. Aan de Statline publicatie conjunctuurbeeld per bedrijfstak wordt een verdergaande branchedetaillering en nieuwe onderwerpen zoals een vertrouwensindicator per bedrijfstak toegevoegd.

De kostprijsindex zal worden gestaakt. De kostprijsindex heeft betrekking op consumentengoederen die door de handel worden ingekocht voor doorverkoop naar de consument. Dit is een aan de Producentenprijsindex gerelateerde publicatie die gericht is op vergelijkingen in de keten, maar die niet Europees geharmoniseerd is. Verder blijkt de Kostprijsindex in de praktijk lastig te interpreteren voor gebruikers. Voor de voedingsketen komt wel een geharmoniseerd alternatief: in het kader van een Europees project komen meer gedetailleerde prijsindices beschikbaar over de voedingsindustrie.

Met ingang van 2015 baseert CBS de hoofdindicator van de werkloosheid op de internationale definitie van werkloze beroepsbevolking van de International Labour Organization (ILO). CBS zal daarnaast ook andere maatstaven gebruiken om het beeld over de werkloosheid te completeren en de verschillende dimensies van de arbeidsmarkt adequaat te beschrijven.

CBS heeft de nationale rekeningen in de afgelopen periode conform internationale afspraken aangepast aan de nieuwste internationale methodologische richtlijnen conform het ESR/SNA 2008. Tegelijkertijd is er een revisie van de bronnen doorgevoerd. De

resultaten hiervan zijn in 2014 gepubliceerd. In 2015 zal gewerkt worden aan een verdere detaillering van de al gepubliceerde tijdreeksen. De tijdreeksen zullen daarop volgend worden teruggelegd tot 1990.

CBS zal onbewerkte gedetailleerde gegevens over de financiën van decentrale overheden beschikbaar stellen via een open data faciliteit. Hiermee draagt het bij aan transparantie van gegevens over de overheid (Actieplan Open overheid) en komen gegevens sneller en in een toegankelijk format beschikbaar.

Het omvangrijke Europese volkstellingsprogramma 2011 is in 2014 afgerond. De Europese resultaten worden in 2015 door Eurostat via een Census Hub beschikbaar gesteld. De cyclus van bevolkingsprognoses krijgt met ingang van 2015 een ander ritme. De landelijke huishoudensprognose en de regionale bevolkingsprognose zullen voortaan één maal per drie jaar verschijnen, startend met de huishoudensprognose in 2015 en de regionale bevolkings- en huishoudensprognose, die samen met het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) wordt opgesteld, in 2016.

In 2015 worden gereviseerde cijfers over zorguitgaven gepubliceerd. De StatLine-tabellen van de zorgrekeningen worden daarmee herzien. De revisie verwerkt verbeterde inzichten en nieuwe bronnen, zoals fiscale data, informatie over aanvullende verzekeringen, persoonsgebonden budget (PGB)-geld en zelfmedicatie.

Het proces van herontwerp van de brandweerstatie wordt in 2015 afgerond. De statistiek wordt daarmee volledig gebaseerd op meldkamergegevens. Hiermee kunnen de belangrijkste cijfers over branden en hulpverleningen elk kwartaal worden ontsloten in plaats van jaarlijks. Daarnaast zal eens per jaar een publicatie met verdiepende informatie verschijnen.

In 2015 wordt in samenwerking met de andere twee ketenpartners in de loonaangifteketen (Belastingdienst en UWV) en belangrijke afnemers verder gewerkt aan verbetering van de kwaliteitscontroles op de gegevens uit de loonaangifteketen. Verbetering van de kwaliteit past in het streven de polisadministratie uit te bouwen naar een basisregistratie (BLAU: basisregistratie lonen, arbeidsverhoudingen en uitkeringsverhoudingen) en draagt bij aan een breder gebruik van de loonaangiftegegevens.

Vanaf eind 2014 zullen op incidentele basis uitkomsten over schattingen van het aantal personen dat zich in een bepaald gebied bevindt op een bepaalde periode overdag (de zogenaamde daytime population) worden gepubliceerd. Deze uitkomsten zijn gebaseerd op mobiele telefonie gegevens. In 2015 zullen ook onderdelen van de toerismestatistieken worden vernieuwd dan wel aangevuld met informatie op basis van mobiele telefonie gegevens.

Voor Caribisch Nederland (de eilanden Bonaire, Sint Eustatius en Saba) worden extra werkzaamheden uitgevoerd met betrekking tot ramingen van het bruto binnenlands product per eiland en statistieken over huishoudens, levensverwachting, banen, lonen en inkomensverdeling.

2.3. Statistisch onderzoek in opdracht

CBS werkt ook in 2015 veel samen, onder andere met planbureaus en universiteiten, en voert een aantal grote onderzoeksprojecten in opdracht van diverse overheidsorganisaties uit. In deze paragraaf volgt een aantal belangrijke voorbeelden daarvan.

In 2015 zal de tweede nationale energieverkenning (NEV) samengesteld en gepubliceerd worden. Deze publicatie komt tot stand op initiatief van het ministerie van Economische Zaken (EZ). Het is een samenwerking van Energieonderzoek Centrum Nederland (ECN), het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL), CBS en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). In 2014 is een eerste stap gezet om de informatiestromen rond de Nederlandse energiehuishouding verder op elkaar af te stemmen. Dit zal in 2015 verder worden uitgebouwd.

De voorgenomen decentralisaties in het sociaal domein op het gebied van jeugdzorg, werk en inkomen en zorg aan langdurig zieken en ouderen leiden in 2015 tot gewijzigde informatiebehoeften bij het rijk en gemeenten. In dit verband verricht CBS onderzoek ten behoeve van een sociale domeinindex, die aangeeft in welke mate de situatie van burgers op het sociaal domein verandert. Vanaf 2015 publiceert CBS in het kader van de decentralisatie van taken naar de gemeenten informatie over jeugdhulpgebruik, jeugdbescherming en jeugdreclassering. Verder houdt CBS een Stapelingsmonitor bij, waarin het gebruik van circa 40 regelingen en voorzieningen die door gemeenten worden verstrekt, inzichtelijk wordt gemaakt. Hiermee krijgen gemeenten een beeld van de sociale kwetsbaarheid van huishoudens in de wijken. Ten slotte onderzoekt CBS of het in 2015 een gemeentelijke monitor sociaal domein kan publiceren, waarin cijfers over de verschillende pijlers van het decentralisatiebeleid in samenhang en op gemeenteniveau worden gepresenteerd.

Het in 2014 gestart project waarbij ondernemersrelevante output op Ondernemersplein.nl wordt gepubliceerd, wordt in 2015 voortgezet. Hierbij gaat het om het ontsluiten van omzetontwikkelingen per branche, internationale handel van bedrijven, regionale bedrijfsstatistieken en het beschikbaar maken van publicaties over branches en regio's.

In het kader van het projectonderzoek MKB en ondernemerschap, dat in opdracht van het ministerie van EZ wordt uitgevoerd, gaat CBS een belangrijke rol spelen bij het samenstellen en publiceren van financieel-economische datasets met onderscheid naar midden- en kleinbedrijf. In 2014 is een start gemaakt met de zogenaamde kernindicatoren als productie, toegevoegde waarde, werkgelegenheid. In 2015 vindt vervolgonderzoek plaats waarbij aan de hand van de Conjunctuurenquête Nederland (COEN) onderzoek wordt gedaan naar de mogelijkheid om het onderscheid naar midden- en kleinbedrijf aan te brengen bij de verwachtingsindicatoren per bedrijfstak.

Sinds 1990 wordt elke vijf jaar op verzoek van het ministerie van VWS en ZonMW een landelijk onderzoek verricht naar de medische handelwijzen rond het levenseinde van patiënten. Dit sterfgevallenonderzoek wordt uitgevoerd in samenwerking met het Erasmus MC en het VU Medisch Centrum. De waarneming voor het nieuwe onderzoek start in 2015.

In 2014 heeft CBS afspraken gemaakt met TNO en het ministerie van SZW over de uitvoering van de Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden in combinatie met het onderzoek Bedrijfsongevallen in Nederland (NEA-BON), een grootschalig onderzoek naar arbeidsomstandigheden en arbeidsongevallen. Het onderzoek bevat een veelheid aan beleidsrelevante onderwerpen, zoals inzetbaarheid, flexibilisering, opleiding en ontwikkeling, werkstress, werk-privé balans, arbeidsongevallen, ziekteverzuim en baanzekerheid. De eerste resultaten worden in mei 2015 gepubliceerd.

CBS voert in het eerste kwartaal van 2015 in opdracht van het ministerie van SZW en in samenwerking met TNO de Zelfstandigen Enquête Arbeid (ZEA) uit. De ZEA bestrijkt dezelfde onderwerpen als de Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden, maar dan voor de populatie zelfstandigen.

CBS voert in opdracht van het ministerie van BZK het Woon Onderzoek Nederland 2015 (WoON) uit. WoON heeft als doel het verzamelen van statistische informatie over de huidige, vorige en gewenste huisvestingssituatie (woning en woonomgeving) van huishoudens en personen inclusief de woonuitgaven. In 2015 wordt de dataverzameling afgerond en vindt het grootste gedeelte van de verwerking plaats. De definitieve uitkomsten komen begin 2016 beschikbaar.

Vanaf 2015 zal de indicator over de biodiversiteit in Nederland ("Rode Lijst Indicator") een vast element vormen van de output van de natuurstatistieken die in opdracht van het ministerie van EZ worden gemaakt.

2.4. Nieuwe Europese verplichtingen in 2015

Het Europese statistische werkprogramma 2015 sluit aan bij de prioriteiten van de EU, zoals de Europa 2020 strategie voor slimme, duurzame en inclusieve groei. Daarin zijn onder meer de EU-doelstellingen opgenomen op het gebied van werkgelegenheid, innovatie, onderwijs, sociale samenhang en klimaat en energie. De plannen voor 2015 zijn, net als de afgelopen jaren, ambitieus. Het werkprogramma laat op vrijwel alle statistische terreinen beleidsintensiveringen zien, zoals het economisch en monetair beleid, het sociale beleid, de interne markt en duurzaamheid.

In artikel 4 van de Wet op het Centraal Bureau voor de Statistiek is opgenomen dat CBS op nationaal niveau is belast met de productie van Europese statistieken. Vanaf 2015 gelden de volgende nieuwe verplichtingen:

1. Terugrekenen van het Bruto Nationaal Inkomen (BNI) van ESR2010 naar ESR1995;
2. Verplichtingen in het kader van de beheersing van de overheidsschuld;
3. Verstrekking en kwaliteit van statistieken voor de procedure voor macro-economische onevenwichtigheden;
4. Implementatie verordening bevolkingsstatistieken;
5. Uitvoering verordening gegevensbescherming.

CBS zal door de inzet van innovatieve en geavanceerde methoden efficiënt invulling geven aan deze nieuwe verplichtingen. Uitgangspunt is dat CBS hiervoor de benodigde middelen krijgt via het ministerie van EZ. CBS streeft overigens naar herprioritering binnen het Europees werkprogramma. Dit blijft een moeizaam proces vanwege de vele politieke beleidsprioriteiten op de Europese agenda. Daarom staat tegenover de beleidsintensivering nog altijd onvoldoende beleids- en daarmee statistiekverminderingen.

2.5. Programmavernieuwing

In het MJP 2014-2018 worden drie hoofdthema's voor programmavernieuwing onderscheiden: ontwikkelingen in het bedrijfsleven, flexibilisering van de arbeidsmarkt en vermogensposities van huishoudens. Daarnaast is de verdere verbetering van de toegang tot en ontsluiting van informatie als prioriteit aangemerkt.

Op het gebied van ontwikkelingen in het bedrijfsleven wordt er in 2015 gewerkt aan het ontwikkelen van een meetsysteem Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO), het beter in kaart brengen van internationalisering en globalisering, regionale economische statistieken, en het in beeld brengen van de wijze waarop bedrijven groene groei realiseren en ze al dan niet op een duurzamere manier produceren.

Op het gebied van flexibilisering van de arbeidsmarkt wordt er gewerkt aan de ontwikkeling van meer informatie over zzp'ers, het beter in kaart brengen van het flexibel inzetbare personeel van bedrijven (waaronder uitzendkrachten, zzp'ers, tijdelijke arbeidskrachten) en meer inzicht in arbeidsmigratie en tijdelijke werknemers.

De vermogenspositie van huishoudens is op dit moment aan veranderingen onderhevig. Zo zijn er meer risico's op het vlak van pensioen en zorg bij huishoudens komen te liggen, en hebben meer huishoudens een negatief vermogen doordat de waarde van hun woning is gedaald tot onder hun hypotheekschuld. In 2015 worden projecten gestart om de kleine schulden in kaart te brengen op basis van beschikbare registraties, om inzicht te bieden in de derde en vierde pijler pensioenbuffers van zelfstandigen, en om informatie over hypotheek te publiceren.

2.6. Programmareductie

In het MJP 2014-2018 is aangegeven welke reducties in het programma, naast maatregelen om de efficiency te verhogen, noodzakelijk zijn om de financiële taakstelling Rutte I op te vangen. In 2014 is hiertoe een aantal statistieken beëindigd, in frequentie verlaagd of versoerd.

Nagenoeg alle reductievoornemens uit het werkprogramma zijn in 2014 gerealiseerd. De statistieken die in 2015 of later worden versoberd worden in deze paragraaf genoemd.

Het detailniveau van de innovatie-enquête zou eens in de twee jaar worden verminderd. In 2014 kon het grotere detailniveau door een opdracht van het Ministerie van EZ toch gehandhaafd blijven. Als deze opdracht de komende jaren tegen betaling vervolg krijgt zal het detailniveau niet veranderen. Anders zal het bij de volgende editie alsnog verminderd worden.

De afbouw van het aparte proces voor de in- en uitvoer van energie wordt in 2015 afgerond.

In 2015 wordt het detailniveau van de publicatie van de (financiële) gemeentegergevens (begrotingen en jaarrekeningen) beperkt.

Er blijven op grond van een EU-verplichting cijfers bestaan over het gebruik van sociale media door overheden en bedrijven, maar wel beperkter en deels via medefinanciering door Eurostat.

De statistiek Algemene nabestaandenwet (Anw) is beëindigd. Maandelijks informatie over uitkeringen krachtens de Anw - gebaseerd op data van de Sociale Verzekeringsbank (SVB) - wordt in opdracht van het ministerie van SZW voortgezet. Informatie over ontvangers van een Anw-uitkering en aanvullende analyses kunnen uitsluitend via betaalde opdrachten worden verstrekt.

De werkzaamheden aan de onderwijscohorten tot en met cohort 1999 worden voortgezet in opdracht van het Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek (NRO).

3.

Innovatie

en onderzoek

3.1. Efficiency

Om invulling te geven aan de omvangrijke taakstelling Rutte I en Lenteakkoord, zet CBS vol in op maatregelen om extra efficiency te bereiken. Daarom wordt bij de prioritering van procesvernieuwingsprojecten voorrang gegeven aan projecten die daaraan een bijdrage leveren. De Lean Six Sigma methode is in 2014 geïntroduceerd om processen kleinschalig te optimaliseren en zo op een meer gestructureerde wijze efficiency te realiseren. In 2015 wordt de toepassing van deze methode verder ingezet met als doel dat nagenoeg alle processen eind 2018 ten minste één keer op deze manier onder de loep zijn genomen. Deze procesoptimalisaties worden zowel binnen de statistische processen als bij alle ondersteunende processen (IT en bedrijfsvoering) uitgevoerd. Daarnaast zal het toepassen van deze methode verankerd worden in de bedrijfsprocessen. Naast efficiency leiden deze trajecten veelal ook tot een verkorting van doorlooptijden.

In 2015 wordt geïnvesteerd in noodzakelijke verbeteringen op het terrein van ICT en dataverzameling. Deze verbeteringen zijn nodig om de werkprocessen te borgen. Bij dataverzameling is het doel verder om de respons op peil te houden en de kosten op langere termijn te verlagen.

3.2. Innovatie, onderzoek en procesvernieuwing

De waarde van onafhankelijke en betrouwbare statistische informatie voor de samenleving is groot. De behoefte van de samenleving aan statistische informatie neemt toe en is bovendien continu in beweging. Het gaat hierbij niet alleen om enkelvoudige cijfers, maar ook om meerdere cijfers die een verschijnsel vanuit verschillende kanten kunnen beschrijven, en om de samenhang tussen de verschillende cijfers.

Daarnaast neemt de hoeveelheid informatiebronnen die kunnen dienen als input alsmat toe en zijn deze bronnen steeds diverser. Voorbeelden zijn nieuwe basisregistraties en big data. Ook nieuwe technologische ontwikkelingen op het gebied van bijvoorbeeld rekenkracht, dataopslag en informatiebeveiliging bieden CBS nieuwe mogelijkheden.

Om in deze dynamische omgeving nu en in de toekomst kwalitatief hoogwaardige statistische informatie te kunnen blijven leveren, zet CBS sterk in op innovatie, onderzoek en procesvernieuwing. Hierdoor blijft het werk state-of-the-art en kan CBS zijn dienstverlening continu verbeteren en vernieuwen tegen lagere kosten voor de samenleving. Met innovatie, onderzoek en procesvernieuwing speelt CBS in op de volgende veranderingen:

- de informatiebehoefte van gebruikers. Dit doet CBS door het ontwikkelen van nieuwe statistische producten en een flexibeler productenpakket, zoals beschreven in hoofdstuk 2;
- de wijze waarop gebruikers de informatie aangeboden willen krijgen. Door het

ontwikkelen van nieuwe publicatievormen, zoals Open Data, komt CBS daaraan tegemoet. Het beschikbaar stellen van statistische informatie in de vorm van Open Data leidt tot betere toegankelijkheid voor en grotere gebruiksmogelijkheden door de gebruikers;

- beschikbaarheid van nieuwe bronnen en technologie om statistische informatie samen te stellen. CBS zet in op maximaal (her)gebruik van basisregistraties en big data bronnen. Door voorzieningen als DigiD, de Berichtenbox en mijnoverheid.nl te gebruiken kunnen burgers en bedrijven met zo laag mogelijke inspanningen gegevens leveren aan CBS;
- de mogelijkheden die nieuwe technologie biedt om data primair waar te nemen. Het volledige dataverzamelingsproces en de bijbehorende doling worden de komende jaren stapsgewijs vernieuwd, met als speerpunten flexibiliteit, verwerkingstijd van bron tot publicatie, handhaven van de respons en stabiliteit.
- de vraag naar informatiebeveiliging en bescherming van de privacy van burgers en bedrijven. Hieraan komt CBS tegemoet door de rijksbreed afgesproken beveiligingskaders onverkort na te leven; en
- de afnemende financiële middelen als gevolg van bezuinigingen. CBS zet zich maximaal in om de gevolgen van de bezuinigingen op het statistisch programma zo veel mogelijk te beperken door het realiseren van verdere efficiency.

Bij innovatie, onderzoek en ontwikkeling zoekt CBS de samenwerking met andere statistische bureaus, universiteiten en innovatieve bedrijven. Samenwerking is nodig omdat de technologische ontwikkelingen snel gaan. Door samen te werken kunnen nieuwe technologieën sneller, slimmer, goedkoper en effectiever ingezet worden in de statistiekproductie. Bij innovatie richten afgebakende experimenten (proofs of concept) zich op de haalbaarheid en toepasbaarheid van ideeën voor nieuwe oplossingen. Bij een positief resultaat volgt via een ontwikkeltraject de stap naar reguliere productie. Met het Kadaster maakt CBS een prototype-app die geografische CBS- en Kadasterinformatie overzichtelijk visualiseert. Met IBM wordt bijvoorbeeld een proof of concept uitgevoerd om door tijdsbesparing bij het koppelen van bestanden sneller statistische vragen te kunnen beantwoorden. Ook met de internationale statistische gemeenschap is CBS actief in samenwerkingsverbanden op gebieden als statistische toepassingen van big data en gebruik van mobiele devices als waarneeminstrument. Met het Ierse statistisch bureau werkt CBS bijvoorbeeld samen op het gebied van enquêtering op tablets. Met de universiteiten verloopt de samenwerking deels via de CBS-hoogleraren en via CBS-medewerkers die aangesteld zijn als parttime universitair onderzoeker, deels ook via gerichte contacten met universitaire experts die over de juiste kennis en expertise beschikken.

3.3. Onderzoeksprogramma

CBS-onderzoeksprogramma richt zich in 2015 op acht thema's: big data, vernieuwende waarneemmethoden, mixed-mode designs, registers, efficiënte verwerkingsmethoden, outputvernieuwing, meten van de economie en IT-onderzoek.

In 2014 lag de focus bij het onderzoek naar big data vooral op het leren werken met big data. Hierbij ging het zowel om het exploreren van big data, als om de vraag hoe

CBS big data-bronnen kan verwerken en welke IT-infrastructuur daarvoor nodig is. In 2015 verschuift de focus naar de achterliggende methodologische vraagstukken, zoals selectiviteit. Ter verbetering van informatie over sociale cohesie wordt in 2015 onderzoek opgestart naar het gebruik van big data om netwerken tussen personen op te sporen.

Bij het onderzoek naar vernieuwende waarneemmethoden staat het op een, voor zowel respondenten als CBS, efficiënte wijze verzamelen van data centraal. In 2015 is het onderzoek o.a. gericht op het ontwikkelen van goed werkende en aantrekkelijke webenquêtes, het optimaal afstemmen van de uitvraag door CBS met bedrijfsadministraties en het gebruik van smartphones als waarneeminstrument.

Onderzoek naar mixed-mode designs van enquêtes richt zich op de reductie van effecten bij het combineren van verschillende enquêtemethoden (zoals interviews, papieren vragenlijsten en websurveys), en op het ontwikkelen van robuuste waarneemprocessen. Er worden methoden ontwikkeld om effecten van het gebruik van mixed-mode te reduceren door het aanpassen van vragenlijsten en door specifieke groepen met specifieke waarneemmethodes (modes) te benaderen.

Het onderzoek naar registers bestrijkt vier terreinen: het snel kunnen bepalen van de statistische bruikbaarheid van registers, het combineren van registers en enquêtes om beter samenhangende output te maken, het ontwikkelen van analysemethoden om snel kwaliteitsproblemen in registers vast te stellen, en het maken van stabiele en nauwkeurige schattingen voor als de registerdata selectief zijn.

Er zal onderzoek gedaan worden om methoden te ontwikkelen die in de interne verwerkingsprocessen tot efficiëntieverbeteringen leiden, zoals grotere flexibiliteit, snellere output en lagere verwerkingskosten. De werkzaamheden in 2015 zijn onder andere gericht op het toepassen van eerder behaalde onderzoeksresultaten in praktijksituaties en het ontwikkelen van tools.

Het onderzoek naar het vergroten van het gebruiksgemak van statistische output valt in drie terreinen uiteen: het visualiseren van output, het analyseren van verzamelde data (zoals clusteranalyse), en het maken van schattingen voor kleine domeinen (in ruimte en/of tijd). Wat betreft het visualiseren van output richten wordt gericht op het voor gebruikers zo begrijpelijk mogelijk presenteren van statistische verdelingen. Deze verdelingen geven voor veel fenomenen een genuanceerder beeld dan alleen gemiddelden en totalen. Bij het analyseren van data wordt gekeken naar homogene groepen in de data. Bij het maken van schattingen voor kleine domeinen worden o.a. methoden ontwikkeld om betrouwbare schattingen op gedetailleerd regionaal niveau te maken.

Het onderzoek naar het meten van de economie richt zich op methoden om de ontwikkeling van de economie beter te meten en toe te lichten. In 2015 gaat het om de verbetering van de prijs- en volumeraming in de zorg, het verbeteren van cijfers m.b.t. de interneteconomie, het samenstellen van prijsindexcijfers op basis van internetdata, en zogenaamde nowcasting-technieken om te komen tot snellere betrouwbare ramingen.

IT-onderzoek zal zich in 2015 richten op het bepalen van geschikte softwaretools voor big data, en op de ontwikkeling van een hulpmiddel om softwarecomponenten eenvoudig voor (her)gebruik beschikbaar te stellen. Daarnaast zal bepaald worden hoe datatransmissie bij het waarnemen in de toekomst vormgegeven kan worden. Ook

zullen mogelijkheden van datawarehouses (en modernere versies daarvan) en business intelligence in kaart worden gebracht. In een datawarehouse worden gegevens zo opgeslagen dat terugkerende en ad-hoc vragen in relatief korte tijd beantwoord kunnen worden. Business intelligence is het proces om gegevens, vaak met behulp van een datawarehouse, om te zetten in informatie.

4.

Bedrijfsvoering

4.1. Personeel

Begin 2015 wordt een strategisch personeelsplan voor CBS opgesteld. Daarmee speelt CBS in op de ontwikkelingen in de komende jaren, wanneer een flink deel van de CBS-populatie zal uitstromen als gevolg van pensionering. Door de taakstelling Rutte I zal deze uitstroom slechts voor een beperkt deel worden gebruikt om de benodigde instroom te realiseren van voldoende innovatief en adequaat opgeleid personeel. Aan de andere kant zal er op sommige terreinen als gevolg van verdergaande efficiency en automatisering minder uitstroom plaatsvinden dan noodzakelijk is. Dit leidt tot frictie tussen de vraag naar bepaalde competenties en de competenties die beschikbaar is binnen het bestaande personeelsbestand. Om deze frictie van tekorten enerzijds en dreigende overtolligheid anderzijds te beteugelen zal in 2015 gericht HR-instrumentarium ingezet worden. De natuurlijke uitstroom, het werken aan gerichte mobiliteit van medewerkers in combinatie met het continu efficiënter maken van bestaande werkprocessen met behoud van kwaliteit van de output, vergt in 2015 een forse inzet van CBS-personeel.

4.2. Risicobeheer en kwaliteitszorg

Kwaliteit heeft voortdurende aandacht, zowel binnen CBS als binnen het Europese statistische systeem (ESS). CBS past een kwaliteitsmanagementsysteem toe, gebaseerd op het model van de European Foundation of Quality Management (EFQM). Daarin worden, naast nauwkeurigheid, betrouwbaarheid en tijdigheid van de output, ook andere kwaliteitsaspecten beschouwd, waaronder dataveiligheid en privacybescherming. Verder vormt de Praktijkcode voor Europese Statistieken (CoP: Code of Practice) een belangrijke leidraad voor CBS. In 2015 voert het ESS een review uit bij alle nationale statistische instituten (NSIs) van de EU en dus ook bij CBS. In deze review wordt getoetst in hoeverre CBS voldoet aan de CoP.

Daarnaast wordt in 2015 gestart met het invoeren van kwaliteitsmanagementnormen uit ISO 9001 op onderdelen van CBS waar externe klant-leverancier relaties belangrijk zijn. Ook wordt onderzocht welke normen uit ISO 20252 voor Markt-, opinie- en maatschappelijk onderzoek toegevoegd kunnen worden aan het bestaande normenkader van CBS.

Jaarlijks voert CBS een risico-inventarisatie uit. Met het oog op de beheersing van de risico's bij de statistiekproductie en de bedrijfsvoering zijn op verschillende terreinen maatregelen getroffen.

Om risico's ten aanzien van de continuïteit van de statistische processen te verminderen is een uniform systeem van procesborging in gebruik. Alle primaire processen zijn op uniforme wijze beschreven en de procesbeschrijvingen zijn op een centrale plaats ontsloten. Voor het bewaken van de kwaliteit van statistische producten en bijbehorende productieprocessen hanteert CBS onder meer audits en self-assessments.

Maatregelen op het gebied van informatiebeveiliging en privacybescherming stellen de vertrouwelijkheid, integriteit en beschikbaarheid van de aan CBS toevertrouwde

gegevens veilig, waarbij de basis gevormd wordt door het Besluit Voorschrift Informatiebeveiliging Rijksoverheid (VIR), de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) voor de privacybescherming en NEN/ISO 27000 voor de informatiebeveiliging. Voor het toezicht op de bescherming van persoons- en bedrijfsgegevens is een functionaris voor de gegevensbescherming (FG) aangesteld. Deze bewaakt de naleving van de Wbp en ziet erop toe dat de informatiebeveiliging adequaat is geregeld.

CBS stelt hoge interne eisen aan de kwaliteit van informatiebeveiliging. In 2014 is het informatiebeveiligingsbeleid op hoofdlijnen opnieuw vastgesteld. Daarin is vastgelegd dat CBS compliant wil zijn met de Baseline Beveiligingsbeleid Rijksoverheid (BIR). De BIR is een normenkader dat algemeen te nemen maatregelen bevat voor alle voor de informatiebeveiliging relevante onderdelen van de bedrijfsvoering. Er is een roadmap vastgesteld die ertoe moet leiden dat de binnen CBS getroffen beveiligingsmaatregelen voor zover dat nog niet geheel het geval is, verder in overeenstemming worden gebracht met dit normenkader.

Om de beschikbaarheid en integriteit van informatie en IT voorzieningen te kunnen garanderen, ook in geval van een calamiteit, wordt dagelijks een back-up gemaakt van alle CBS-data. Deze wordt opgeslagen op een back-up locatie, op afstand van het primaire rekencentrum. Deze back-up locatie vormt tevens de basis voor het uitwijkrekencentrum in geval van een ernstige calamiteit of uitval van het primaire rekencentrum. De beide rekencentra zijn onderling verbonden via snelle dataverbinding. In 2015 zullen de back-up- en uitwijkprocedures aan een uitgebreide praktijktest worden onderworpen.

In 2014 is gestart met een privacy audit op basis van de normen van het College Bescherming Persoonsgegevens. Daarmee wordt gewaarborgd dat CBS blijft voldoen aan de hoogste eisen op het gebied van privacybescherming. Onderwerp van de audit zijn enkele belangrijke processen waarin veel persoonsgegevens worden verwerkt. De resultaten van deze audit worden in het eerste kwartaal van 2015 verwacht, en aan de hand van deze resultaten zullen waar nodig aanvullende maatregelen worden genomen. In 2015 worden vergelijkbare audits gestart bij twee andere onderdelen.

4.3. Prestatie-indicatoren

De prestatie-indicatoren van CBS hebben een functie als (extern) verantwoordingsinstrument en als (intern) sturingshulpmiddel. Alle indicatoren samen geven een goed beeld van de prestaties van CBS, zowel op het gebied van de kerntaken als op dat van de bedrijfsvoering. De indicatoren zijn onderscheiden naar verschillende (deel) terreinen, zoals statistiek (kwaliteit, gebruik van output, vernieuwing, klanttevredenheid), bedrijfsvoering (personeel, financiën) en enquêtedruk. In bijlage A van dit jaarplan zijn de prestatie-indicatoren opgenomen voor de externe verantwoording.

Een van de prestatie-indicatoren betreft de administratieve lastendruk.

Voor het produceren van betrouwbare en samenhangende statistische informatie betreft CBS de benodigde basisgegevens zoveel mogelijk uit bestaande registraties. Deze

registraties zijn echter niet altijd toereikend, waardoor uitvraag bij bedrijven noodzakelijk blijft. CBS verzamelt de gegevens op zo'n manier dat de administratieve lasten voor ondernemingen en instellingen (slechts 0,25 % van de totale rijksbreed veroorzaakte lastendruk) zo laag mogelijk zijn. CBS werkt hierbij samen met de Adviesraad Berichtgevers, waarin zowel ondernemers als brancheorganisaties zijn vertegenwoordigd. Deze raad adviseert CBS over mogelijkheden voor vermindering van lastendruk en verbetering van dienstverlening voor bedrijven.

In 2015 verzamelt CBS de gegevens voor de statistiek internationale handel in goederen (Intrastat) op een nieuwe manier. Bedrijven kunnen dan bij het aanleveren van hun data gebruik maken van de online applicatie Intrastat Data Entry Package (IDEP). Daarnaast zal voor een deel van de middelgrote importeurs en exporteurs vanaf januari 2015 de maandelijkse Intrastat-enquête vervangen worden door een jaarlijkse uitvraag. De lastendruk die door deze statistiek veroorzaakt wordt, zal door de genomen initiatieven significant dalen.

In 2015 werkt CBS samen met onder andere de Belastingdienst, de Kamer van Koophandel (KvK) en de banken verder aan Standard Business Reporting (SBR). Waar SBR zorgt voor een technische en inhoudelijke standaard voor het elektronische dataverkeer van bedrijfsleven richting overheid, zorgt het Referentie Grootboek Schema (RGS) voor de aansluiting op de bedrijfsadministraties. In 2015 start CBS met een zogenaamd portaalscenario. Daarbij kan een aantal enquêtes voor zover mogelijk automatisch gevuld worden met gegevens uit de administratie en zal slechts een beperkte set aanvullende gegevens gevraagd worden.

Ter vermindering van de administratieve lasten van het bedrijfsleven werkt CBS met de KvK en andere partijen samen bij het project Werkzame personen per vestiging in het nieuwe Handelsregister (NHR). Hierbij wordt onderzocht hoe gegevens uit de loonaangifteketen kunnen worden gebruikt, zodat de huidige verplichting voor ondernemingen om jaarlijks wijzigingen in het aantal werkzame personen per vestiging aan het Handelsregister op te geven grotendeels kan vervallen. De bestaande regionale werkgelegenheidsenquête van CBS zou dan tevens kunnen vervallen.

Een belangrijk uitgangspunt voor CBS is dat bedrijven nauw worden betrokken bij de vereenvoudiging en modernisering van vragenlijsten. In 2015 zullen bijvoorbeeld de positieve effecten daarvan bij een deel van de zeevaartstatistiek zichtbaar worden.

Mede om de beleefde lastendruk te verminderen, werkt CBS verder aan het op een toegankelijke wijze beschikbaar stellen van voor bedrijven relevante statistische informatie. Daartoe heeft CBS nieuwe monitoren ontwikkeld voor verschillende branches. Deze monitoren worden in toenemende mate gebruikt en worden ook via ondernemersplein.nl beschikbaar gesteld.

5.

Begroting

2015

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de gebudgetteerde kosten en wordt een toelichting gegeven op de belangrijkste ontwikkelingen hierin.

CBS begroting 2015

	Budget 2015	Realisatie 2014	Budget 2014	Realisatie 2013	Realisatie 2012
Bedragen in duizenden euro's					
Omzet	148 952	154 209	154 373	177 294	182 928
Betaald werk in opdracht	24 490	22 245	19 975	21 753	23 640
TOTAAL BEDRIJFSOPBRENGSTEN	173 442	176 454	174 348	199 047	206 568
Personele lasten	132 099	131 623	129 538	136 493	137 989
Extern personeel	10 011	9 321	9 516	11 693	11 030
Huisvesting	13 445	13 747	13 741	14 394	13 611
Bureaukosten	4 754	4 398	4 946	4 224	5 079
Automatiseringskosten	6 819	6 561	6 435	6 308	6 412
Totaal reis- en verblijfskosten	4 288	4 042	3 884	3 918	4 047
Totaal advieskosten	2 214	3 025	2 981	3 590	2 945
Overige bedrijfslasten	4 420	3 107	3 417	3 312	3 539
Afschrijvingen	6 853	7 373	7 327	9 325	9 270
BEDRIJFSLASTEN	184 903	183 197	181 785	193 257	193 922
Rente	150	100	250	-1 857	-496
Resultaat voor mutatie voorzieningen	-11 311	-6 643	-7 187	3 933	12 150
Extra investering procesvernieuwing		0	0		0
Mutatie voorzieningen	0	0	0	-3 634	1 315
TOTAAL RESULTAAT	-11 311	-6 643	-7 187	299	13 465

Toelichting begroting 2015

Omzet Ministerie van EZ

	Budget 2015
Bedragen in duizenden euro's	
Begrotingsbrief EZ 2015	147 867
Reeds ontvangen van EZ maar nog in 2015 uit te voeren werkzaamheden EU-tranches	1 135
Overige	-50
TOTAAL OPBRENGST EZ	148 952

Onder de omzet EZ zijn de in 2015 te ontvangen gelden ten behoeve van de uitvoering van het werkprogramma opgenomen. Hierin is de totale taakstelling Rutte (totaal € 37,2 miljoen) verwerkt. Een deel van de werkzaamheden inzake EU-verplichtingen 12e en 13e tranche (totaal € 1,1 miljoen) zal naar verwachting niet eind 2014 zijn uitgevoerd, maar zal worden uitgevoerd in 2015. Dit is in de begroting 2015 budgetneutraal (zowel in de opbrengsten als kosten) verwerkt.

Extern gefinancierde opdrachten

Hieronder vallen alle extern gefinancierde opdrachten, opbrengsten uit hoofde van het beschikbaar stellen van data, projecten Eurostat en opbrengsten uit verkochte licenties Blaise.

Personele kosten

De personele kosten zijn gebaseerd op de verwachte middelloonsom voor 2015, rekening houdend met de formatie per 1 januari 2015. De verwachte gemiddelde loonkosten bedragen circa € 75.000 per vte en dit is hoger dan in 2014, met name door een stijging van de pensioenlasten. De personele kosten stijgen per saldo met € 2,5 miljoen ten opzichte van de begroting 2014. Enerzijds dalen de personele kosten als gevolg van verwachte efficiency met € 3,5 miljoen. Anderzijds stijgen de personele lasten met € 6 miljoen door hogere pensioenlasten (€ 2 miljoen), meer extern gefinancierde opdrachten (€ 2 miljoen) en extra EU-werkzaamheden (€ 2 miljoen).

Extern personeel

In de begroting is rekening gehouden met inhuur voor projecten (procesvernieuwing, efficiencyprojecten en IT-projecten) (€ 5 miljoen), inhuur ten behoeve van werk voor derden (€ 4 miljoen) en inhuur ter tijdelijke invulling van niet bezette formatieplaatsen (€ 1 miljoen). De inhuur blijft daarmee ruim binnen de Rijksnorm.

Huisvesting

In de huisvestingskosten zijn naast de huur ook de kosten voor energie en gebouwgerelateerde kosten zoals bewaking, schoonmaak en exploitatie van het bedrijfsrestaurant, opgenomen. De huisvestingskosten van de locaties Den Haag en Heerlen zijn per saldo ietwat gedaald ten opzichte van 2014. Enerzijds dalen de huisvestingskosten door de afstoting van een gebouwdeel medio 2014 in Heerlen. Anderzijds stijgen de huisvestingskosten door indexering van de huur.

Bureaunkosten

De bureaunkosten hebben betrekking op telecommunicatie, porti, uitbesteed drukwerk voor publicatie en kosten bibliotheek. De bureaunkosten liggen in lijn met 2014.

Automatiseringskosten

Dit betreffen kosten voor uitbesteed beheer, onderhoud hardware en licenties. Door verdere digitalisering zijn de kosten gestegen ten opzichte van 2014. Door middel van procesvernieuwing worden de onderhouds- en beheerslasten van de IT-systemen beheersbaar gehouden.

Reis- en verblijfskosten

De reis- en verblijfskosten bestaan uit het woon-werkverkeer en de kosten voor dienstreizen. De kosten stijgen ten opzichte van 2014 door toenemende reiskosten van veldinterviewers als gevolg van een stijging in de omvang van extern gefinancierde opdrachten.

Advieskosten

De advieskosten bestaan onder andere uit juridisch advies, fiscaal advies, kosten voor uitbesteden van de salarisadministratie, jaarlijkse accountantskosten, en IT-advies. De omvang van de adviesdiensten wordt in 2015 verder versoepeld.

Overige materiële kosten

De overige kosten bestaan uit projectgebonden kosten, kosten voor inkoop statistisch grondmateriaal en incentives. Deze kosten stijgen in verband met het in 2015 uit te voeren vijfjaarlijkse budgetonderzoek.

Afschrijvingskosten

De afschrijvingskosten bestaan uit afschrijvingen op cascomodificaties (€ 3,5 miljoen), afschrijvingen op IT-middelen (€ 3,1 miljoen) en afschrijvingen op inventaris (€ 0,3 miljoen). De afschrijvingskosten dalen doordat het overgrote deel van de kantoorinventaris medio 2014 volledig is afgeschreven.

Rente

Onder de post rente zijn de renteopbrengsten over het rekening-couranttegoed bij Financiën opgenomen.

Aansluiting begroting 2015 met het financieel meerjarenkader 2014-2018

In onderstaande staat is het financieel meerjarenbeeld weergegeven. Dit financiële meerjarenbeeld is exclusief taakstelling Rutte 2.

Meerjarenraming

	2015	2016	2017	2018	2019
	x 1mln				
Bijdrage EZ CBS exclusief Taakstelling Rutte 2	150,3	146,7	146,2	143,2	143,2
Totale kosten minus extern gefinancierd werk CBS	-159,6	-153,6	-149,9	-146,4	-142,4
Resultaat CBS te financieren uit eigen vermogen	-9,3	-6,9	-3,7	-3,2	0,8
Nog in te vullen Taakstelling Rutte 2		4,6	10,6	12,9	12,9

In de begroting 2015 is een bedrag van € 2 miljoen aan kosten opgenomen voor het nakomen van EU-verplichtingen waarvan de financiële middelen nog niet zijn ontvangen via EZ. Deze kosten worden derhalve voorgefinancierd door CBS. Op basis van het profijtbeginsel wordt er vanuit gegaan dat deze middelen alsnog ontvangen worden. Voorzichtigheidshalve is hier in deze begroting nog géén rekening mee gehouden. Derhalve is het begrote resultaat € 2 miljoen negatiever dan meerjarig is begroot en bedraagt deze € 11,3 miljoen negatief (meerjarig begroot: € 9,3 miljoen negatief).

Risicoparagraaf

Deze begroting bevat de volgende risico's:

1. In de begroting is geen rekening gehouden met eventuele prijsstijgingen, die tot extra kosten kunnen leiden. Indien dit zich voordoet, zal in overleg worden getreden met EZ.
2. In de begroting is geen rekening gehouden met eventuele cao-loonstijgingen of stijgingen van sociale lasten. Bij een CAO-loonstijging van 1%, leidt dit tot een extra kostenpost van circa € 1 miljoen. Momenteel is er nog geen nieuwe cao. Indien dit zich voordoet, zal in overleg worden getreden met EZ.

6.

**Centrale Commissie
voor de Statistiek**

De Centrale Commissie voor de Statistiek (CCS) beoordeelt het MJP en jaarplan van CBS en stelt deze vast. In de praktijk komt deze taak neer op het beoordelen van de samenhang en de relevantie van de programmatische voornemens voor de komende periode in relatie tot de maatschappelijke behoefte en de financiële en organisatorische kaders. De CCS is betrokken bij het opmaken van de begroting en jaarrekening van CBS. De Directeur-Generaal (DG) stelt deze vast in overeenstemming met de CCS. Daarnaast stuurt de DG het jaarverslag van CBS ter goedkeuring naar de CCS.

De CCS ziet toe op het beperken van administratieve lasten, het vermijden van ongewenste mededinging en het beschikbaar stellen van microdata. De CCS bevordert de coördinatie en kwaliteit van de statistische informatievoorziening door de rijksoverheid. Verder waarborgt de CCS de onafhankelijke positie van CBS en de professionele onafhankelijkheid van officiële statistieken.

De Audit Commissie (AC) van de CCS bereidt de behandeling van onderwerpen op het gebied van de bedrijfsvoering voor. De AC houdt zich in het bijzonder bezig met de financiële rapportages, de begroting en de jaarrekening. De CCS legt over de uitvoering van haar taken verantwoording af in haar eigen jaarverslag, gericht aan de minister van Economische Zaken (EZ). Het jaarverslag is gepubliceerd op de website van CBS.

De samenstelling van de CCS is primo 2015:

mr. I. (Inge) Brakman, voorzitter (lid AC)
prof. dr. L.H. (Lex) Hoogduin (lid AC)
dr. C.M. (Tini) Hooymans
prof. dr. J. (Janneke) Plantenga
prof. dr. S. (Steven) Brakman
prof. dr. mr. F. (Frans) van der Wel RA (voorzitter AC)
J. (Johan) van Hall RA RE (lid AC)
drs. C.W. (Corien) Wortmann-Kool

Conform artikel 22 van de Wet op het Centraal bureau voor de statistiek zal de CCS aan de minister van EZ een aanbeveling doen voor de vervulling van de vacante plaats.

Mededeling Centrale Commissie voor de Statistiek

De Centrale Commissie voor de Statistiek heeft kennis genomen van het jaarplan en de begroting van CBS voor 2015.

Op grond van haar bevoegdheid neergelegd in de Wet op het Centraal Bureau voor de Statistiek van 2003 stelt zij het jaarplan 2015 van CBS vast.

Eveneens op grond van haar wettelijke bevoegdheid stemt zij in met de vaststelling door de Directeur-Generaal van de Statistiek van de begroting van CBS voor 2015.

Den Haag, 8 december 2014

mr. I. Brakman, voorzitter

drs. M.I. Tóth Pál, secretaris

7.

Bijlage

Bijlage A: Prestatie-indicatoren

Prestatie-indicator	Omschrijving	Streefwaarde 2015
1a. Realisatie publicatiekalender: nieuwsberichten	Percentage op de geplande datum gepubliceerde nieuwsberichten.	90% van de geplande nieuwsberichten moet op of voor de geplande publicatiedatum zijn gehaald.
1b. Realisatie publicatiekalender: verplichte EU-leveringen	Percentage op de geplande datum gerealiseerde leveringen aan Eurostat.	90% van de dataleveringen aan Eurostat moet op of voor de geplande datum hebben plaatsgevonden.
2. Aantal formele correcties op nieuwsberichten	Percentage van alle nieuwsberichten dat met een (nieuw) nieuwsbericht wordt gecorrigeerd.	Maximaal 3 procent per jaar.
3.1. Afwijking tussen voorlopige en definitieve cijfers: Economische groei	Het aantal keer dat de definitieve kwartaalcijfers voor de economische groei van een jaar meer dan 0,75 procentpunt afwijken van de flash-ramingen voor de kwartalen van dat jaar.	Voor minimaal drie kwartalen van een jaar moet de afwijking kleiner zijn dan 0,75 procentpunt.
3.2. Afwijking tussen voorlopige en definitieve cijfers: Internationale handel	Het aantal afwijkingen van meer dan 4% tussen de voorlopige en definitieve cijfers van de onderdelen van de 6-wekenversie van de maandcijfers van de internationale handel.	Minimaal 80% van de verschillen (dus minimaal 39 van de 48 resultaten) moeten minder dan 4% bedragen.
3.3. Afwijking tussen voorlopige en definitieve cijfers: Bevolkingsgroei	Deelindicator jaarcijfer: de absolute afwijking van de som van de voorlopige maandcijfers van de bevolkingsgroei met het definitieve jaarcijfer.	Gecumuleerd over de twaalf maanden mag de afwijking niet groter zijn dan 16 duizend.
	Deelindicator maandcijfers: het aantal keren dat de definitieve cijfers van de bevolkingsgroei voor de maanden van het voorafgaande kalenderjaar meer dan 4 duizend afwijken van de voorlopige cijfers.	Voor minimaal acht van de twaalf maanden moet de afwijking van het maandcijfer kleiner zijn dan 4 duizend.
4. Reductie enquêtedruk	Uitkomst van de jaarlijkse administratieve lasten zoals gemeten door de 'enquêtedrukmeter' (EDM)	De administratieve last door enquêtedruk voor het bedrijfsleven mag in 2015 niet meer bedragen dan de lastendruk in 2014.

Bijlage B: Adviesraden

Om CBS te adviseren over de invulling van het statistisch programma zijn zes adviesraden ingesteld die elk een thematisch terrein of onderwerp beslaan. De voorzitters van de zes adviesraden vormen samen een adviesorgaan voor de Directeur-Generaal, de CBS-adviesraad.

Samenstelling CBS-adviesraad primo 2015:

dr. T.B.P.M. (Tjark) Tjin-A-Tsoi - voorzitter

drs. M.I. (Monique) Tóth Pál - secretaris

M.A. (Michaël) van Straalen - adviesraad berichtgevers

drs. E.E. (Eduard) van de Lustgraaf - adviesraad bedrijfseconomische statistieken

drs. H.M.M. (Pim) Claassen - adviesraad macro-economische statistieken

prof. dr. Ph.H.B.F. (Philip Hans) Franses - adviesraad methodologie

prof. dr. H.B. (Han) Entzinger - adviesraad sociale statistieken

prof. dr. P.J. (Peter) Boelhouwer - adviesraad statistieken van de leefomgeving

Bijlage C: Organisatie per 1 januari 2015

Directeur-Generaal

Dr. T.B.P.M. (Tjark) Tjin-A-Tsoi

plv Directeur-Generaal

Dr. A.H. (Bert) Kroese

Centrale Beleids- en managementondersteuning

Ir. C.M. (Cecile) Schut, MPA

Directie Methoden en statistisch beleid

Dr. K. (Kees) Zeelenberg

Hoofddirectie Bedrijfsvoering en communicatie

Drs. W. (Wim) van Nunspeet

Drs. M. (Marijke) Renaud (plv.)

Hoofddirectie Dataverzameling

Drs. H.J.A. (Harry) Wijnhoven (wnd.)

Ir. J.H. (Jeroen) van Velzen (plv.)

Hoofddirectie Economie, bedrijven en nationale rekeningen

Drs. J.C.M. (Hanneke) Imbens

Drs. H.J.C.M. (Hank) Hermans (plv.)

Hoofddirectie Procesontwikkeling, IT en methodologie

Drs. W. (Wim) van Nunspeet (wnd.)

Hoofddirectie Sociaal-economische en ruimtelijke statistieken

Dr. H. (Huib) van de Stadt

Drs. M.J.M. (Marleen) Verbruggen (plv.)

Bijlage D: Wegwijzer

CBS verzamelt gegevens bij personen, bedrijven en instellingen. CBS stelt de uitkomsten van de onderzoeken zo snel mogelijk op verschillende manieren voor iedereen beschikbaar.

CBS-website (www.cbs.nl)

De CBS-website geeft toegang tot resultaten van CBS-onderzoek. De website biedt themagerichte informatie over kerncijfers van Nederland. Alle uitgebrachte publicaties staan overzichtelijk gerangschikt. Gedetailleerde cijfers zijn te raadplegen via de gratis databank StatLine.

Op de website staat ook een actuele publicatiekalender en een productencatalogus. Beleidsinformatie en een verzameling links naar nationale statistische bureaus en relevante internationale organisaties maken de website compleet.

CBS heeft websites ontwikkeld voor vier doelgroepen. Kijk hiervoor op: www.werkenbijhetcbs.nl; www.cbsinuwbuurt.nl; www.cbsvooruwbedrijf.nl. en de onderwijsite op www.cbs.nl/cbsindeklas

Nieuwe media

Naast de al bestaande kanalen heeft CBS het afgelopen jaar zijn output ook verspreid via YouTube (<http://www.youtube.com/statistiekpbs>) en Twitter (<http://www.twitter.com/statistiekpbs>). Verder is een StatLine App ontwikkeld voor de iPhone.

Verkoop van CBS-producten

CBS-producten kunt u bestellen via de afdeling Klantenservice van CBS, Postbus 4481, 6401 CZ Heerlen, telefoon (088) 570 70 70, e-mail: verkoop@cbs.nl.

Infoservice

Het centrale informatiepunt voor algemene vragen over CBS en zijn producten is te bereiken via telefoon (088) 570 70 70 en infoservice@cbs.nl.

European Statistical Data Support

Statistische informatie over Europa afkomstig van Eurostat is telefonisch op te vragen via (088) 570 70 70 (keuze toets 5) of door middel infoservice@cbs.nl.

CBS Contact Center

Het centrale informatiepunt voor bedrijven, instellingen en personen bij vragen over CBS-vragenlijsten of ander enquêtemateriaal is te bereiken via telefoon (045) 570 64 00, e-mail: contactcenter@cbs.nl of via het contactformulier op de CBS-website: www.cbs.nl/contactcenter.

Persdienst

Het centrale informatiepunt voor de media is te bereiken via telefoon (070) 337 44 44 of e-mail: persdienst@cbs.nl. Meer informatie staat op de CBS-website: www.cbs.nl/informatie/voor/pers.

Onderzoek onder voorwaarden: Centrum voor Beleidsstatistiek

Het Centrum voor Beleidsstatistiek biedt externe partijen verschillende diensten aan:

- Het verrichten van maatwerk onderzoek op beschikbare brongegevens om vragen van onder andere departementen en planbureaus, grote gemeenten en andere overheidsinstellingen te beantwoorden.
- Het adviseren van klanten zoals departementen en planbureaus, grote gemeenten en andere overheidsinstellingen bij het vinden, het gebruik en het opstellen van de benodigde informatie voor beleidsvoorbereiding en de evaluatie daarvan.
- Het toegankelijk maken van microdatabestanden waarmee onderzoekers die door de DG gemachtigd zijn via de CBS-wet of via een goedkeuring door de Centrale Commissie voor de Statistiek (CCS) bij CBS onder strikte beveiligingsvoorwaarden zelf de gewenste analyses kunnen uitvoeren op deze microdatabestanden (catalogus <http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/informatie/beleid/catalogi>).

Aan de diensten van het Centrum voor Beleidsstatistiek zijn kosten verbonden. Nadere informatie is verkrijgbaar via telefoon (070) 337 47 92, via www.cbs.nl/cvb of e-mail: cvb@cbs.nl.

Bijlage E: Overzicht van afkortingen

AC	Audit Commissie
Anw	Algemene nabestaandenwet
BIR	Baseline Informatiebeveiliging Rijk
BLAU	basisregistratie lonen, arbeidsverhoudingen en uitkeringsverhoudingen
BNI	bruto nationaal inkomen
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CCS	Centrale Commissie voor de Statistiek
COEN	Conjunctuurenquête Nederland
CoP	Code of Practice
DG	Directeur-Generaal
ECN	Energieonderzoek Centrum Nederland
EDM	Enquêtedrukmeter
EFQM	European Foundation of Quality Management
ESR	Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen in Europese Unie
ESS	Europese statistische systeem
EU	Europese Unie
Eurostat	Europees Bureau voor de Statistiek
EZ	Ministerie van Economische Zaken
FG	Functionaris Gegevensbescherming
HR	Human Resources

ICT	Informatie- en Communicatie Technologie
IDEP	Intrastat Data Entry Package
INTRASTAT	Stelsel voor de statistieken van het goederenverkeer tussen de EU-lidstaten
ISO 20252	Internationale normen voor Markt-, opinie- en maatschappelijk onderzoek
ISO 9001	Internationale norm voor kwaliteitsmanagementsystemen
KvK	Kamer van Koophandel
MJP	Strategisch Meerjarenprogramma
MKB	Midden- en kleinbedrijf
MVO	Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen
NEA	Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden
NEN/ISO 27000	Standaard procesnorm voor de informatiebeveiliging
NEV	ationale energieverkenning
NHR	Nieuwe Handelsregister
NRO	Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek
NSI's	Nationale statistische instituten
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
PBL	Planbureau voor de Leefomgeving
PGB	Persoonsgebonden budget
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RGS	Referentie Grootboek Schema
RVO	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
SBR	Standaard Business Reporting
SSB	Sociaal Statistisch Bestand
SVB	Sociale Verzekeringsbank

SZW	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
TNO	Nederlandse organisatie voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VIR	Voorschrift Informatiebeveiliging Rijksoverheid
VN	Verenigde Naties
VU	Vrije Universiteit Amsterdam
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Wbp	Wet bescherming persoonsgegevens
ZEA	Zelfstandigen Enquête Arbeid
zzp	zelfstandige zonder personeel

**Centraal Bureau
voor de Statistiek**

Uitgave 2015